

การจัดองค์การเพื่อการบริหารการพัฒนาชนบทของระบบราชการไทย

นายปธาน สุวรรณมงคล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต

ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๖

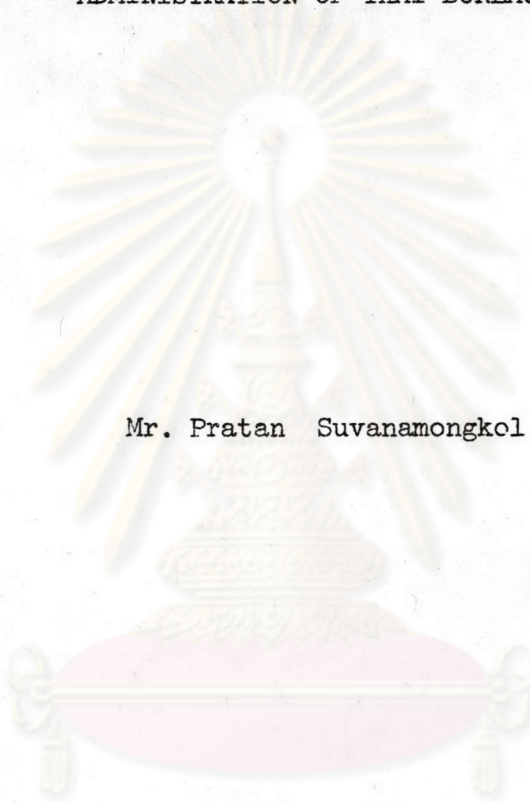
ISBN 974-562-034-3

I 16082A73

009440

THE ORGANIZATION ARRANGEMENT FOR RURAL DEVELOPMENT

ADMINISTRATION OF THAI BUREAUCRACY

Mr. Pratan Suvanamongkol

ศูนย์วิทยพัชกร

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Doctor of Philosophy

Department of Government

Graduate School

Chulalongkorn University

1983

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การจัดการเพื่อการบริหารการพัฒนาชนบทของระบบราชการไทย
 โดย นายปธาน สุวรรณมงคล
 ภาควิชา การปกครอง
 อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.แสวง รัตนมงคลมาศ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต

.....
 (รองศาสตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ นูนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
 (ศาสตราจารย์ จรูญ สุภาพ)

.....
 (นายโมลิต บั้นเปี่ยมราษฎร์)

.....
 (รองศาสตราจารย์ ดร.จำลอง อติกุล)

.....
 (ศาสตราจารย์ ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช)

.....
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.แสวง รัตนมงคลมาศ)

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การจัดการเพื่อการบริหารการพัฒนาชนบทของระบบราชการไทย
ชื่อนิสิต นายปธาน สุวรรณมงคล
อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร.ชัยอนันต์ สมทวณิช
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.แสวง รัตนมงคลมาต
ภาควิชา การปกครอง
ปีการศึกษา ๒๕๒๕

บทคัดย่อ

กระบวนการพัฒนาชนบทมีความเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบต่าง ๆ ในทางการบริหารการ เมือง เศรษฐกิจและสังคม เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า ความล้มเหลวของการพัฒนาชนบทที่ผ่านมาในอดีตมีมูลเหตุมาจากปัญหาทางการเมืองการบริหารเท่า ๆ กับที่มาจากปัญหาทาง เศรษฐกิจในช่วงระยะเวลาสองทศวรรษของการพัฒนาประเทศที่ผ่านมา ระบบราชการไทยมีบทบาทรับผิดชอบที่สำคัญต่อการพัฒนาโดยที่ประชาชนมีส่วนร่วมน้อย

ในปัจจุบันนี้ ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาชนบทมากขึ้นโดยมุ่งที่จะขจัดความยากจนในชนบท นโยบายใหม่นี้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนากลุ่มบุคคลเป้าหมายซึ่งเป็นคนยากจนในชนบทเป็นอันดับแรก ในการบรรลุถึงจุดหมายของนโยบายพัฒนาชนบทนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้าง และการปฏิรูปนี้ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วย

จุดมุ่งหมายของการศึกษานี้ก็เพื่อวิเคราะห์ความพร้อมของการจัดการเพื่อการบริหารการพัฒนาของระบบราชการไทยในปัจจุบันในการนำแนวความคิดการพัฒนาชนบทใหม่ไปปฏิบัติและ เสนอแนะแนวทางในการจัดการใหม่ เพื่อให้สามารถนำแนวคิดใหม่ไปปฏิบัติได้อย่างได้ผล

จากการศึกษาในเรื่องนี้มีประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้คือ

๑. การพัฒนาชนบทที่ดำเนินมา กว่าสองทศวรรษแล้วขาดทิศทางที่แน่นอน การปราศจากนโยบายที่แน่นอนชัดเจนทำให้การจัดสรรงบประมาณให้พื้นที่ชนบทไม่สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่และประชาชน

๒. แม้ว่า รัฐบาลจะเน้นถึงความสำคัญของการพัฒนาชนบทในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ ๔ เป็นต้นมาก็ตามก็ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญของโครงสร้างการบริหาร การพัฒนาชนบทยังคงดำเนินการโดยส่วนกลางเป็นสำคัญซึ่งขัดกับแนวคิดของการพัฒนาชนบทที่เน้นการส่งเสริมให้ประชาชนสามารถช่วยเหลือตนเองได้มากขึ้นโดยการกระตุ้นให้มีส่วนร่วมโดยผ่านองค์กรท้องถิ่น

๓. การจัดองค์การบริหารการพัฒนาชนบทในปัจจุบันมีลักษณะของ "การหลากหลายในรูปแบบและการปฏิบัติ" มีคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบทหลายชุดทั้งในระดับชาติ จังหวัด อำเภอ ตำบลและหมู่บ้าน คณะกรรมการเหล่านี้ตั้งขึ้นมาโดยหน่วยราชการต่าง ๆ โดยไม่คำนึงถึงและไม่ยอมรับองค์กรที่มีอยู่เดิมตามกฎหมายเป็นผลให้เกิดความหลากหลายและความซ้ำซ้อนของคณะกรรมการที่รับผิดชอบการพัฒนาชนบท แม้ว่าปัญหานี้จะได้รับการแก้ไขตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารการพัฒนาชนบท พ.ศ. ๒๕๒๔ แล้วก็ตามแต่ก็ยังมีประเด็นที่ยังต้องดำเนินการแก้ไขต่อไปอีกเพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายของนโยบาย

๔. จากการประเมินโครงสร้างการบริหารการพัฒนาในระดับชาติ กระทรวง จังหวัด อำเภอและตำบลแล้วปรากฏว่ามีข้อบกพร่องและประเด็นสำคัญหลายประการสรุปได้ดังนี้

๑) ในระดับชาติ ยังขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การจัดสรรงบประมาณและการจัดสรรกำลังคน และขาดระบบการติดตามและประเมินผลในระดับชาติ

๒) ในระดับกระทรวง ยังขาดหน่วยงานวางแผนของกระทรวงที่เข้มแข็งพอที่จะช่วยเหลือให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงและปลัดกระทรวงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดลำดับความสำคัญของแผนงาน โครงการพัฒนาของกระทรวงตลอดจนการจัดสรรงบประมาณของกระทรวง

๓) ในระดับจังหวัด หน่วยงานวางแผนจังหวัดยังไม่อยู่ในฐานะที่จะ

เป็นหน่วยทางวิชาการและประสานแผนงาน โครงการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔) ในระดับอำเภอ ขาดหน่วยงานวางแผนที่จะทำหน้าที่วางแผน และประสานแผนงานโครงการพัฒนาในอำเภอ

๕) ในระดับตำบล การมีส่วนร่วมของประชาชนยังมีจำกัด ภา
ตำบลยังขาดสมรรถนะในการบริหารที่จะทำงานพัฒนาที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้สืบเนื่องมา
จากปัญหาทางการเมืองและการบริหาร เป็นสำคัญ

- ประเด็นปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว จึงได้มีข้อเสนอแนะในการแก้ไขโดย
คำนึงถึงหลักของการจัดองค์การเพื่อการบริหารการพัฒนาชนบท

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title THE ORGANIZATION ARRANGEMENT FOR RURAL DEVELOPMENT
ADMINISTRATION OF THAI BUREAUCRACY

Name Mr. Pratan Suvanamongkol

Thesis Advisor Prof. Chai-Anan Samudavanija, Ph.D.
Assistant Prof. Sawang Ratanamongkolmas, Ph.D.

Department Government

Academic Year 1982

Abstract

Rural development process encompasses administrative, political, economic and social components of the state. It is generally admitted that failure in rural development attempts in the past may be attributed to administrative and political problems as much as to economic problems. During the past two decades of national development, it was the Thai bureaucracy that has always been responsible for the entire process with little participation from the people.

Thailand has increasingly attached greater importance to the need for rural development in order to eradicate rural poverty. The new policy places emphasis on the need to give first priority to the development of target groups of the rural poor. In order to achieve goals of rural development, structural change is the first condition and that such reforms require increased popular participation if they

are to be substained and effective.

The purpose of this study is to analyse the readiness of the present organization for rural development administration of the Thai bureaucracy in implementing the new approach and give recommendations on how to reorganize the administrative structure so that the new approach can be sucessfully implemented.

The main findings of the study are as follow;

1. Rural development strategies which have been followed in the past two decades are aimless. Without clear-cut policies, budget allocations to the rural areas have not bee undertaken in accordance with spatical and population needs.

2. Despite more emphasis given by the Government on rural development during the Fourth Plan period, there has been no substantial change in the structure of public administration. Rural development continues to be carried out primarily by central government agencies. This is inconsistent with the concept of rural development which emphasizes the promotion of a self-help capability among the rural people by encouraging their participation through local organizations.

3. The organization of rural development administration at present is characterized by "the proliferation of forms and practi- ces." There are various forms of committees involved in rural deve- lopment at the national, provincial, district, tambon and village levels. These committees were set up by government agencies without due consideration and recognition of standing organization already existed. This led to the proliferation and duplication of committees responsible for rural development! Although this problems has already

existed. This led to the proliferation and duplication of committees responsible for rural development. Although this problem has already been solved by the Regulation of the Office of the Prime Minister Regarding Rural Development Administration of B.E. 2524, there is still much to be done to accomplish the policy goal.

4. An assessment of the structure of rural development administration at the national, ministerial, provincial, district and Tambon has revealed several shortcomings and issues which can be summarized as follows;

1) At the central level, there are the lack of coordination among agencies concern with planning, budgeting and manpower allocation and the lack of a national monitoring and evaluation system to provide feedback.

2) At the ministerial level, there is the lack of effective ministerial planning unit to assist ministers and ministerial under-secretaries in taking active part in setting up priorities of development programmes and projects as well as allocating budgets for their ministries.

3) At the provincial level, the present provincial planning units are not in a position to act effectively as a technical body and coordinating programmes and projects planning.

4) At the district level, there is a lack of planning unit to plan and coordinate programmes and projects.

5) At the Tambon level, popular participation is still limited. The Tambon council lacks administrative capability to perform the development tasks due to political and administrative problems.

Recommendations concerning the above-mentioned problems are outlined in details in the thesis with special emphasis on the need to reorganize administrative structure and processes for rural development.

กิตติกรรมประกาศ

ในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากศาสตราจารย์ ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ทำให้ผู้เขียนได้มีโอกาสเข้าร่วมในการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาชนบทในช่วงระยะเวลา ๓ ปีที่ผ่านมาซึ่งเป็นมูลเหตุทำให้ผู้เขียนสนใจและเขียนวิทยานิพนธ์ในหัวข้อนี้ และท่านยังได้กรุณาให้คำแนะนำและสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์นี้ตลอดมาจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี และขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.แสวง รัตนมงคลมาศ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำจนทำให้ผู้เขียนมีกรอบการวิเคราะห์ที่ชัดเจนยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบพระคุณศาสตราจารย์ จรุงญ์ สุภาพ ประธานกรรมการ คุณโฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์ ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รองศาสตราจารย์ ดร.จำลอง อติกุล ที่ได้สละเวลาอันมีค่ามาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และคุณอนุชัช วัฒนโกเมร ที่ได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่วิทยานิพนธ์นี้ และกราบขอบพระคุณคุณแม่คุณพ่อและขอบคุณ คุณจรรยาพร ตีผดุง ที่ช่วยให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์นี้ตลอดมา และคุณบุพดี ทิยาพันธ์ที่ช่วยสละเวลาพิมพ์วิทยานิพนธ์จนเสร็จ

ประโยชน์ที่พึงจะมีจากวิทยานิพนธ์นี้ ผู้เขียนขออุทิศให้แก่ชาวชนบทผู้ยากจนทั้งหลายให้สามารถพ้นจากวัฏจักรของความยากจนโดยเร็ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
กิตติกรรมประกาศ	ญ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของเรื่อง	๑
วัตถุประสงค์ในการศึกษา	๔
ฐานคติ	๕
ขอบเขตของการศึกษา	๕
วิธีดำเนินการวิจัย	๖
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๖
การเสนอเรื่อง	๖
ขั้นตอนและวิธีดำเนินการทำวิทยานิพนธ์	๙
บทที่ ๒ แนวคิดในการจัดองค์การเพื่อการบริหารการพัฒนาชนบท	๑๐
แนวคิดในการพัฒนาชนบท	๑๐
แนวคิดในการบริหารการพัฒนา	๑๒
การจัดองค์การเพื่อการบริหารการพัฒนาชนบทของระบบราชการ	๑๖
บทที่ ๓ สภาพปัญหาของชนบทไทยและแนวทางการพัฒนาชนบทที่ผ่านมา :	
บทวิเคราะห์นโยบาย	๒๙
สภาพปัญหาของชนบทไทย	๒๙
แนวคิดและความหมายของ "ความยากจน"	๓๐
ปัญหาความยากจนในชนบท : ปัญหาพื้นฐานของสังคมไทย	๓๑
แนวทางการพัฒนาชนบทที่ผ่านมา : บทวิเคราะห์นโยบาย	๔๘
สรุป	๕๑
บทที่ ๔ ปัญหาหลักของการจัดองค์การเพื่อการบริหารการพัฒนาชนบทของ	
ระบบราชการไทย	๕๖

สภาพทางเศรษฐกิจ	๙๖
สภาพทางสังคม	๙๙
สภาพทางการเมือง	๑๐๑
ปัญหาหลักของการจัดองค์การบริหารการพัฒนาชนบทของระบบ	
ราชการไทย	๑๐๒
สรุป	๑๒๘
บทที่ ๕ การจัดองค์การบริหารการพัฒนาชนบทในรูปคณะกรรมการ	๑๒๙
การจัดองค์กร	๑๒๙
การจัดระบบบริหารการพัฒนาชนบท	๑๓๒
บทวิเคราะห์	๑๓๗
สรุป	๑๔๘
บทที่ ๖ การจัดองค์การเพื่อการบริหารการพัฒนาชนบทของระบบราชการ	
ไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีการพัฒนาแหล่งน้ำ	๑๔๙
คำนำ	๑๔๙
การจัดองค์การการบริหารการพัฒนาแหล่งน้ำในปัจจุบัน	๑๕๐
ปัญหาการจัดองค์การการบริหารการพัฒนาแหล่งน้ำ	๑๕๕
ข้อเสนอแนะในการจัดองค์การการบริหารการพัฒนาแหล่งน้ำ	๑๖๔
สรุป	๑๗๖
บทที่ ๗ การเสริมสร้างความสัมพันธ์และสมรรถนะขององค์การบริหาร	
การพัฒนาชนบทในระดับต่าง ๆ	๑๗๗
คำนำ	๑๗๗
การจัดองค์การการบริหารการพัฒนาในปัจจุบัน	๑๗๙
ปัญหาการจัดองค์การการบริหารการพัฒนา	๑๘๒
ข้อเสนอแนะ	๒๔๗
สรุป	๒๘๖
บทที่ ๘ บทสรุป	๒๙๐
บรรณานุกรม	๓๑๒

ภาคผนวก	
ก. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหาร การพัฒนาชนบท พ.ศ. ๒๕๒๔	๓๒๑
ข. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหาร การพัฒนาชนบท (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๕	๓๓๐
ค. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประสาน แผนพัฒนาจังหวัดประจำปีกับแผนของกระทรวง	๓๓๔
ง. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการวางแผน พัฒนาจังหวัดประจำปี	๓๓๘
ประวัติผู้เขียน	๓๔๓

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
๑	การจัดองค์การระบบราชการกับการพัฒนาชนบท /	๑๙
๒	เปรียบเทียบจำนวนประชากรในภาคชนบทกับเมือง	๓๐
๓	อัตราส่วนของครัวเรือนยากจนแบ่งตามภาคและเขต(๒๕๑๙)	๓๒
๔	สัดส่วนของประชากรยากจนตามรายภาค	๓๔
๕	รายได้สุทธิจำนวนคนทำงานและรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี ๒๕๑๘ ...	๓๖
๖	การเพิ่มขึ้นของช่องว่างรายได้ต่อหัวของชาวชนบทกับชาวเมือง	๓๖
๗	รายได้โดยเฉลี่ยต่อปีของครอบครัวชนบท(นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล)ของภาคต่าง ๆ ๒๕๑๘-๒๕๑๙	๓๗
๘	การกระจายรายได้ระหว่างภาคต่าง ๆ ระหว่างปี ๒๕๐๓-๒๕๒๑	๓๗
๙	การอพยพย้ายถิ่นสู่กรุงเทพฯ แยกตามรายภาค	๓๘
๑๐	เหตุผลในการอพยพย้ายถิ่นสู่กรุงเทพฯ	๓๘
๑๑	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ	๔๓
๑๒	สรุปปัญหา แนวทางแก้ไขปัญหา แผนงานโครงการและองค์การรับผิดชอบ จากนโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับชนบท ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๔ - ๒๕๒๕	๕๒
๑๓	การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายตามลักษณะงาน ปีงบประมาณ ๒๕๑๐ - ๒๕๒๖	๘๐
๑๔	งบประมาณกระทรวงเกษตรฯ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงศึกษาธิการ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑ - ๔	๘๒
๑๕	การจัดองค์การระบบราชการไทยนับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๓๕ - ปัจจุบัน ปัจจุบัน	๑๑๐

ตารางที่

๑๖	เปรียบเทียบอำนาจหน้าที่ของกระทรวงเกษตรฯ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวง ศึกษาธิการ	๑๑๑
๑๗	แสดงจำนวนและแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของส่วนราชการ ระดับกระทรวง กรม กองหรือที่มีฐานะเทียบเท่ากระทรวง กรม กอง ในปีต่าง ๆ	๑๑๔
๑๘	เปรียบเทียบงบประมาณรายจ่ายประจำปีกับสราจจ่าย หมวด เงินเดือนและค่าจ้าง	๑๒๐
๑๙	เปรียบเทียบการจัดองค์กรและระบบการบริหารการพัฒนา ชนบทแบบใหม่และแบบเดิม	๑๓๕
๒๐	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงระบบการประสานงานใน ระดับชาติ จังหวัด อำเภอ/กิ่งอำเภอ ตำบล	๑๔๓
๒๑	หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องโดยตรงและโดยอ้อมกับการ พัฒนาแหล่งน้ำ	๑๕๘
๒๒	กิจกรรมและหน่วยงานบริหารการพัฒนาแหล่งน้ำ	๑๖๑
๒๓	คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแหล่งน้ำ	๑๖๒
๒๔	องค์กรบริหารการพัฒนาของ ๔ กระทรวงหลักในการ พัฒนาชนบท	๒๓๖
๒๕	เปรียบเทียบการแบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการ การพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ก่อนและ หลังการปรับปรุง	๒๕๐
๒๖	เปรียบเทียบการแบ่งส่วนราชการของสำนักงานประมาณ ก่อนและหลังการปรับปรุงตามผลการศึกษาของคณะอนุ กรรมการเฉพาะกิจฯ	๒๕๔
๒๗	เปรียบเทียบการแบ่งส่วนราชการของสำนักงานคณะกรรมการ การข้าราชการพลเรือน	๒๕๖
๒๘	การจัดองค์กรเพื่อการบริหารการพัฒนาชนบทของระบบ ราชการไทย	๒๕๔

รายการแผนภูมิประกอบ

แผนภูมิที่

	หน้า
๑	โครงสร้างปัญหาหลักการจัดองค์การบริหารการพัฒนา ชนบทของระบบราชการไทย ๑๐๔
๒	โครงสร้างการจัดระบบบริหารการพัฒนาชนบท ๑๓๐
๓	คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องน้ำ ๑๕๒
๔	โครงสร้างปัญหาการจัดองค์การบริหารการพัฒนา แหล่งน้ำ ๑๕๖
๕	หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแหล่งน้ำแยก ตามวัตถุประสงค์และกิจกรรม ๑๖๐
๖	ตัวแบบการจัดองค์การบริหารการพัฒนาแหล่งน้ำใน รูปคณะกรรมการ ๑๖๘
๗	ตัวแบบการจัดองค์การคณะกรรมการพัฒนาแหล่งน้ำแห่งชาติ ๑๗๑
๘	การจัดองค์การบริหารการพัฒนาแหล่งน้ำที่เสนอแนะใหม่ ๑๗๕
๙	แสดงการแบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนา การเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ๑๘๙
๑๐	องค์กรในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๕ ๑๙๕
๑๑	แสดงการแบ่งส่วนราชการและการแบ่งงานในสำนักงาน ประมาทในปัจจุบัน ๒๐๔
๑๒	การแบ่งส่วนราชการของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการ การพลเรือน ๒๑๓
๑๓	การจัดองค์การคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการและ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ๒๒๐
๑๔	กระบวนการจัดสรรกำลังคนของคณะกรรมการปฏิรูป ระบบราชการฯ ๒๒๒
๑๕	การแบ่งส่วนราชการในกองตำแห่งและอัตราเงินเดือน สำนักงาน ก.พ. ๒๒๔

แผนภูมิที่

๑๖	ความสัมพันธ์ระหว่าง ก.พ. และสำนักงานประมาณใน ด้านการจัดสรรกำลังคน	๒๒๖
๑๗	การประสานงานภายในสำนักงาน ก.พ. เกี่ยวกับการ พิจารณาตำแหน่งและอัตราเงินเดือน	๒๒๗
๑๘	การแบ่งส่วนราชการของกองจัดวางระบบงาน สำนัก งบประมาณ	๒๒๘
๑๙	การปฏิบัติงานในการจัดสรรกำลังคนของกองวิเคราะห์ สำนักงานประมาณ	๒๓๑
๒๐	สภาพตำบลตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๒๖	๒๔๕
๒๑	ตัวแบบการจัดตั้งหน่วยงาน เลขาธิการของคณะกรรมการ ปฏิรูประบบราชการฯ	๒๕๔
๒๒	การจัดองค์กรสำนักงานวางแผนจังหวัด	๒๗๒
๒๓	รูปแบบการจัดตั้งสำนักงานวางแผนจังหวัด	๒๗๔
๒๔	องค์ประกอบการจัดองค์กรบริหารการพัฒนาชนบท	๓๑๐